

Å bygge by i Norge anno 2012

Innlegg Sentrumskonferansen 2012
Ketil Kvam

Innlegget er koordinert med Jon Sverre Veel's foredrag om samme tema. Takk til Jon Sverre for muligheten til å bidra i hans foredrag!

Tanker omkring utbyggingen av Kystbyen Brekstad.

- Brekstad skal gjenspeile Ørland kommune og Fosenregionen. Kommunen er 74 km² og har 5400 innbyggere, regionen har 24 000 innbyggere. Kommunen er liten og sentrum er lite med 2000 innbyggere og viktige kommunikasjoner som ferge og båt.
Men sentrum vil kunne vokse raskt nå!
- Vi må ha en ambisjon om å bygge en liten, kompakt by med det beste av det vi finner i større byer.
- Byen skal være bedre og billigere enn storbyer!
- Byen skal fylles med folk og næringsliv.
 - sentrum skal passe folk i alle aldre
 - Vårt sentrum skal vokse med unge innflyttere, i motsetning til andre distriktssentra. Dette skyldes mellom annet en ung forsvarsbefolkning.
 - Vi trenger moderne, fleksible boløsninger i sentrum for unge nyetablerte og voksne veletablerte.
 - Forsvaret vil gå foran her - for 30 år siden var alle boliger og rekkehus like, slik må det ikke bygges nå! Og forsvarrets boenheter skal integreres i en større helhet.

Kommunens situasjon - hva er gjort og ikke gjort

- Kommunen har bygd relasjoner, infrastruktur (Kulturhus og skoler/barnehage) og jobbet med Omdømme (Grand Prix, flystevne, event'er +++)
"Metropoltenking" kan være ett stikkord:
Brekstad skal bli en moderne forstad til teknologihovedstaden Trondheim! "By og land, ..." FoU, næringsliv og regionale myndigheter blir viktige medspillere i utviklingen av kystbyen og utbyggingen av flystasjonen.
- Utbyggingstempoet til forsvaret blir en voldsom utfordring. Forsvarsbygg vil ta styring og lokalsamfunnet må rigge strukturer tilpasset krav og behov hos Forsvarsbygg. En enorm utfordring!
- Kommunalt planverk er gammelt og skal revideres. Dette arbeidet burde ideelt vært avsluttet, men beslutningsvegring i påvente av en avgjørelse ad forsvarets tilstedeværelse har preget dette. Det er ikke bra, planarbeid er uansett prosess, men nå må planarbeidet forseres og gjennomføres parallellt med utbygginga!
- Relasjonen til Norsk Sentrumsutvikling blir et viktig og nyttig nettverk for å bygge kompetanse og skape en god progresjon i arbeidet. Brekstad skal være med i BID, og det prosjektet blir en innsprøytning og en katalysator for gode prosesser i utviklinga av kystbyens sentrum!
- Kommunen er på hæla, grunneiere og gårdeiere trenger å engasjeres og kreative prosesser må bygges opp nå. Gjennom NSU har vi heldigvis god tilgang på kompetanse for å starte dette arbeidet

riktig! Aldri så galt at det ikke er godt for noe!!!

Bærekraft og miljø

Dette er begreper som skal prege sentrum og hovedflystasjonen - som blir i gang/sykkelaavstand. Fra et værbit, statisk og innadventt kommunesentrum til en utadrettet, åpen, kompakt miljø- og bærekraftig kystby.

- En forvandling - hvordan?

Asplan Viac har laget en animasjon som Jon Sverre viste.

Helen & Hard vant arkitektkonkurransen "Ildsjele" i vår der de gjennom å synliggjøre 25 gründere fra distrikts-Norge viste at nytenking og innovasjon gir muligheter for en bærekraftig stedsutvikling, og at dette i stor grad skjer i dag i Norge! Svein Lilleengen's ideer innen fornybar energi, biogass, biodrivstoff, økologisk gjødsel og andre spinoffs omsettes på en fantastisk måte i løsninger for energi- og miljølandsbyen Brekstad som visualiseres i modeller og videoer. Dette synliggjør arkitekturens helhetlige muligheter på en glimrende måte. Dette handler på mange måter om "relasjonell design", og det synliggjør prinsipper og muligheter innen bl.a

- livssykluser
- resirkulering (Geoparken i Stavanger)
- energiløsninger
- ressurshushold
- kreativitet
- renovering kontra nybygging
- naboskapsrom - folk møtes og samvirker
- miljøvennlige materialer. Tre kontra betong
- samskaping med omgivelsene.

Får vi i tillegg tilsamspill og god kommunikasjon mellom instanser og miljøer, ja da lykkes vi og etablerer gode utbyggingsprosesser og et lite, attraktivt, levende og moderne sentrum!